

Isfiske i Lunner Almenning

Innhold

Isfiske i Lunner Almenning	2
Isfiskeutstyr	2
Agn	3
Sikkerhet på isen.....	3
Abborfiske på isen.....	4
Gjeddefiske på isen	5
Røyefiske på isen	6
Sikfiske på isen.....	7
Ørretfiske på isen.....	8

Isfiske i Lunner Almenning

Det er ikke bare på sommeren det fiskes i vannene til Lunner Almenning. Sammen med Stig Werner har vi satt sammen fisketips for en vellykket fisketur på isen.

Isfiskeutstyr

For å være fullt utstyrt til fiske etter ørret, abbor, sik og røye trengs et isbor fra 100 til 120mm, en pilkestikke, en mormyshkastikke (den er mer følsom og har en nappvarsler i tuppen), isfiskesene (anbefalt), isøse, et par mormyshkaer, pimpel, røyeblink, balansepilke, en boks maggot, ispigger og eventuelt en stolsekk eller liggeunderlag. Til stor ørret og abbor kan en liten ismeitestang påmontert en lett snelle være fordelaktig. Skal det fiskes gjedde må utstyret være mer solid. Da bør man ha en liten isfiskestang med ei haspelsnelle som rommer 0,30-0,35mm sene. I tillegg trengs en myk stålfortom som forhindrer at gjedda med sine skarpe tenner klipper seg fri. Isboret bør ha romslig diameter, fra 165 til 200mm, alternativt kan man bore flere hull inntil hverandre og slå de ut med en øks eller isbile.

Husk også god og varm bekledding og foret og vanntette støvler.

Agn

Til alt isfiske på allmenningen er maggot eller fjærmygglarver gode agn. Fjærmygg er naturlig i mange vann, og er noe fisken er vant med å spise, men hvit eller rød maggot, som er spyfluelarver, gir også nesten alltid god uttelling. Biter av mark er et annet fint agn. Død agnfisk fisker også godt, og kanskje særlig gjedda lokkes av det.

Sikkerhet på isen

Istykkelsen varierer i et vann, og man må alltid være oppmerksom på spesielle steder der isen kan være usikker. Særlig strømutsatte partier, i et os eller et sund, eller rundt steiner og vegetasjon som stikker opp, er utsatte steder. Skal man ut på ny og ukjent is, bør man være forsiktig og bore regelmessige hull for å sjekke istykkelsen.

Det billigste og enkleste sikkerhetsutstyret er ispigger - to håndtak med en stålpigg i hver. De brukes for å få tak i en glatt isflate, slik at man kan trekke seg opp igjen etter å ha trådd igjennom. De skal henge rundt nakken så man lett får tak i dem ved behov. Et kastetau og flytedress/flytevest er andre anbefalte sikkerhetstiltak.

Abborfiske på isen

På Lunner Almenning er det abbor i de fleste vann, ofte lever den side ved side med ørret. For å finne den mindre stimfiske bør man avfiske viker og grunne områder nær land. Gode fiskeplasser fordrer i tillegg at abboren finner næring, gjerne nær vannvegetasjon. Start gjerne fisket der terrenget ikke er altfor bratt. Slike steder skrår gjerne jevnt nedover og det blir dermed lettere å lete etter stimabbor.

For abbor opp til fin "steikestørrelse" er en enkel pimpel med lyskrok agnet med maggot ofte den eneste redskapen man trenger. Er abboren lite bitevillig, er en mormyshka agnet med et par maggot ofte det eneste som duger. Når det gjelder farger er svart, kobber, gull og sølv fine allround farger til abbor, men sterke eller grelle farger kan også være effektivt.

Den store fiskespisende rovabbor vandrer mye, avhengig av årstid, vær og byttefiskens oppholdssted, men langs skrentene over hard bunn er ofte førstevalget. Spesielt steder der bratte skrentsider stuper ned i vannet er aktuelle. Her kan trevaser og kvistkjerr ha rast ned i vannet og lagt seg på bunnen nedenfor de bratte skrentene. Dette er magneter for abbor. Også marbakken og utenfor odder og nes bør avfiskes. Her patruljerer abboren og gjør raske angrep inn på grunnere vann. Også i viker og sund og steder med ekstremt varierte bunnforhold er forlokkende for stor abbor, der topper, større grunnplatåer og bratte skrenter bør avfiskes nøye.

Rovabboren går gjerne på en lettfanget balansepilke. Mange balansepilker skal imitere en naturtro byttefisk, men forsøk gjerne røde og oransje farger, samt blå, grønne og sølvfargede med svart rygg. Balansepilken kan være fra tre til sju cm. Fest gjerne en maggot i snutekroken. Start fisket nede ved bunnen for så å avfiske vannlagene om det ikke er napp å kjenne.

En annen effektiv metode for å friste rovabbor, er å meite med agnfisk. Husk at i Norge er det ikke lov å fiske med levende agnfisk, og agnfisken må komme fra samme vann/vassdrag som man fisker i. I allmenningens vann kan agnfisk av ørekyte og småabbor lokke storabbor opp fra dypet. Fest kroken i agnfiskens overleppe eller bak ryggfinna, og fest et par små splitthagl på sena noen cm over agnfisken som vekt for å få agnet ned til ønsket dybde. La snella være frikoblet og gi abboren litt tid før tilslag.

Som oftest er abboren mest bitevillig i fra morgenlysningen og noen timer fremover. Midt på dagen er det mer stille, men utover ettermiddagen tiltar aktiviteten igjen.

Gjeddefiske på isen

Gjedda trives i kaldt vann og er aktiv hele vinteren gjennom, og isfiske etter gjedde er meget spennende og kan gi mye action på isen.

Fiskeutstyret må være mer solid enn vanlig pilkeutstyr, ettersom man kan komme i kontakt med gjedder på flere kilo. En liten isfiskestang med ei haspelsnelle som rommer 0,30-0,35mm sene er et godt basisutstyr. Sena bør være solid, men bruk varianter som ikke blir stiv i kulde. Isfiskesener er å få kjøpt og er å anbefale til dette fisket. Selv om senetykkelsen er meget kraftig i denne sammenheng, bør man likevel ha en fortom av egnet type og materiale. En myk stålfortom eller enda tjukkere, kanskje helt opp mot 0,60mm nylonsene, forhindrer at gjedda med sine skarpe tenner klipper seg fri.

Isboret bør ha romslig diameter, fra 165 til 200mm, alternativt kan man bore flere hull inntil hverandre og slå de ut med en øks eller isbile. Store balansepilker fra 7 til 15 cm er det kunstagnet som generelt fungerer best på isen etter gjedde. Mange balansepilker har naturlige farger ettersom de skal imitere en naturtro byttfisk. Blå og grønnfargede pilker med svart rygg eller lyse og mer sølvfargede varianter er ofte effektive. Selve fisket foregår ved å løfte og senke pilken i en jevn rykkende bevegelse. Den vil da på sin nedtur skjene ut til siden med hodet først og dermed opptre som en småfisk. Legg inn små pauser og varierer bevegelsene. Ved napp kjenner man tydelig motstand.

Det er også mulig å meite med agnfisk som sik og abbor. Det kan være fornuftig først å trøe en trippelkrok løst inn på fortommen og så feste en trippelkrok i enden. Den fastknytte kroken festes så i siden på kjeften til agnfisken, mens den løse festes like under ryggfinnen. Agnfisken vil dermed henge horisontalt i vannet. Man kan eventuelt pilke aktivt med agnfisken opp og ned i vannet. Det er også lurt å ha et søkke over fisken slik at den synker fortere. Som ved agnfiske sommerstid bør man slippe ut litt sene i det fisken tar. Gjedda går svært ofte et lite stykke, for så å stoppe opp og snu agnet og svelge. Når sena igjen begynner å røre på seg settes tilslaget. Skal man derimot sette gjedda ut igjen bør man i stedet sette tilslaget før gjedda stopper opp og tar svelgepausen. Man kan da eventuelt benytte kun en trippelkrok på fortommen for å forenkle løsning av kroker, og dermed gjøre gjeddass tur på isen så kort som mulig.

Røyefiske på isen

På den første stålisen er sjansen for røyefangst god ettersom det nå er gytetid. I denne perioden, som kan vare fra slutten i oktober til over nyttår, samles svært mange røyer inne på røyevarpene. Første bud for god røyefangst er å få nyss om hvor røyevarpene i de respektive vann ligger. Her er det kun jungeltelegraf eller å oppsøke vannet og eventuelt gamle pilkehull, eller spørre andre om tips, som gjelder. Gyterøyer taper seg ikke like mye i kjøttkvalitet som gyteørret, og er fin matfisk. Enkelte blankrøyer (gjeldfisk) er også innom. Best fiske på varpene er gjerne svært tidlig om morgenen.

Røya kan både være ekstremt huggvillig eller ytterst forsiktig. For å kroke ei forsiktig røye er det å kikke ned i hullet en stor fordel. Først da kan man se hva som virkelig foregår der nede, og på den måten sette et tilslag i rett øyeblikk.

Over nyttår er gytingen over, men enkelte røyer holder stand. Utover vinteren vandrer røya mer og kan letes opp i viker, rundt odder eller ved inn- og utos, der røyestimen gjerne kommer innom på matjakt. Et vårfiske bør foregå i grunne viker med mudderbunn der insektslarver som livner til av en økende lysmengde lokker. Røyeblinken er av navnet mye brukt til røyefiske, og kan fiskes på ulike måter. Ved kikkfiske har man en fordel ved at man ofte kan se hva slags "humør" røya er i og deretter tilpasse fisket. Om røyeblinken blir ignorert kan enten en mindre blink, eller en blink med en annen farge være det som skal til. I En pimpel kan også fiske godt etter røye av middels størrelse. Sammen med en vanlig rød lyskrok agnet med et par maggot bør farger på pimpelen velges ut i fra lysforholdene.

Det kan også være aktuelt å føre et visst antall hull med noe som lukter og smaker godt. Enkel og effektiv føring kan gjøres ved å strø agn som maggot, meitemark, fjærmygglarver, oppmalte reker eller små ostebiter ned i hullet. Det kan ta litt tid før føret lokker røya, så start en eventuell føring straks man ankommer vannet.

Sikfiske på isen

Siken er en utrettelig vandrer og stimfisk. Utfordringen er at siken kan opptre svært forskjellig fra vann til vann, og dermed være vrien å finne. Lokalkunnskap er derfor viktig. Likevel finnes det noen småtriks for å lete opp siken. Det å fiske oppunder isen rett etter islegging og på senvinteren gir generelt mer fisk enn andre steder i vannet. På nylagt is finner man i tillegg siken veldig nær land og inne på grunnene, ofte på røyevarp, der rogn står på menyen. Stort sett finner man siken på grunnene og ned til en fire til seks meter. Likevel bør man være tilbøyelig til å fiske dypere ettersom siken kan gå pelagisk (i de frie vannmasser). Føring kan være effektivt til sik. Enkel løsføring med oppkuttet mark og frossen fjærmygg, som kan kjøpes i dyrebutikker, er effektivt. Strø en håndfull ned i ett eller flere hull innefor et lite areal.

Ettersom siken ikke er av de grådigste fiskene under isen, har liten munn, og også lever av organismer og insekter av den lille sorten, bør man tenke lett utstyr og små kroker. En mormyshka er førstevalget. Utover vinteren kan fiske med mormyshka og en agnet opphengerflue gi gode fangster på litt dypere vann. På vårisen er grunne områder med mudderbunn stedet å forsøke. Når sollyset slipper mer gjennom isen våkner insekter til liv og lokker siken inn. Alt fra knallrøde til litt mer "slitte" rødfarger er gode sikfarger, men også svart, sølv og gull kan gi fine fangster.

Et godt alternativ til mormyshka kan være å benytte en krok med sylskarp spiss i ca størrelse 10 -14, avhengig av potensiell størrelse på siken. Over krokøyet klemmes et litt større splitthagl fast, gjerne med litt rød lakk på. Blyet bør festes slik at kroken peker litt nedover i vannet. Da får man en fin kroking i overmunnen på siken.

Kombiner også ulike redskaps fortrinn. For eksempel vil en blink eller pimpel synes på lang avstand og lokke fisk. Tar man så og presenterer en liten snerten mormyshka, vil nappet ofte komme umiddelbart.

Ørretfiske på isen

Ørreten står ofte på samme plasser sommer som vinter. I små og mellomstore vann bør det være nær land fisket hovedsakelig konsentreres, nettopp fordi ørreten generelt står nærmere land om vinteren. Det er her det er størst næringstilgang ettersom islokket hindrer vinden i å frakte insekter og annen føde ut i åpent vann. I tillegg er risikoen for angrep ovenfra eliminert av isen, og sky ørret har ingen ting å frykte ved å oppholde seg nær land i dagslys. Det er sjelden nødvendig å fiske mer enn femten til tjue meter fra land, oftest fra et par til fem, seks meter. I små og mellomstore vann er en dybde fra to til fem, seks meter et godt utgangspunkt, fordi det som oftest er grunnere nær land enn lenger ut og bedre lysforhold enn dypere ned. De fleste ørreter tar som regel nede ved bunn. Det er her mest av vinterføden befinner seg i form av ulike bunndyr, samt at det varmeste vannet finnes.

Det mest effektive redskapet til isfiske etter ørret opp til en kilo, er en mormyshka agnet med et par maggot eller fjærmygglarver. Når det gjelder farger er svart, kobber, gull og sølv fine allround farger, men også en rød mormyshka eller andre grelle farger kan være effektivt. Mormyshkaen er liten og lett og synker sakte og krever tynn sene for å beholde kontakten med redskapet, og den egner seg derfor i utgangspunktet best ned til en 7-8 meter.

I store vann som Mylla, Gjerdingen, Avalsjøen og Skjerva lever fiskespisende ørret på flere kilo. For å finne denne bør man vite noe om byttefisk den jager. I nevnte vann er røye og/eller sik byttefisk. Det er derfor viktig kunnskap å vite hvordan denne lever. Finner man byttefisk er rovørreten aldri langt unna. Generelt bør man fiske lenger ut fra land i de store vanna, fordi ørreten ofte har en annen diett som befinner seg andre steder. Det er også viktigere å avfiske vannlagene ettersom rovørreten jakter på ulike dybder avhengig av byttefisk den jager. Et stykke utenfor odder og nes samt rundt øyer og i sund, er steder byttefisk gjerne kommer innom på sine vandringer, og er gode fiskeplasser. Tålmodighet er et nøkkelord.

I mars, april er ørreten mer aktiv og på matjakt, som gir gode arbeidsforhold for en balansepilke, særlig i større vann. Det er først og fremst den fiskespisende ørreten man jakter på med balansepilke, og den gir generelt større, men færre fisk enn de fleste andre redskapstyper. Blå og grønnfargede pilker med svart rygg og pilker med rødbrune spottete farger kan være effektive til ørreten. Hvis det er røye i vannet kan en balansepilke med innslag av oransje være aktuell. En virkningsfull kombinasjon kan være å lokke til seg ørreten med en balansepilke, for så å servere en stor mormyshka. Til rovørret er ismeite med agnfisk også en meget effektiv metode.

